

ECHO SIÓDEMKI

Grunt to dobre zachownie

Gazetka internetowa

klas I-III

Numer 3

Rok szkolny 2017/2018

OD REDAKCJI:

*Zachęcamy do przeczytania kolejnego
numeru gazetki internetowej.
W tym numerze przypomnimy,
czym są dobre maniere i jak zachowywać się
w najróżniejszych sytuacjach.
Pamiętaj, że dobre maniere ułatwią Ci życie
i to one dodają Nam blasku!*

Nauczyciele – opiekunowie gazetki:

Dominika Carius

Agnieszka Czereśniowska

W TYM NUMERZE:

- Poznajemy kodeks dobrego zachowania, czyli czym skorupka za młodu nasiąknie
- Królewska uczta, czyli wszystko o zachowaniu przy stole
- Mój wygląd świadczy o mnie, czyli jak Cię widzą, tak Cię piszą
- Szanowna Pani, Szanowny Panie, czyli sztuka komunikacji
- Damy i rycerze, czyli grzeczności nigdy za wiele

Poznajemy kodeks dobrego
zachowania, czyli czym
skorupka za młodu nasiąknie

Czy to
wypada?
Savoir-vivre
dla każdego

Wyrażenie **savoir-vivre** pochodzi z języka francuskiego.

Savoir znaczy wiedzieć, **vivre** znaczy żyć. Stąd savoir-vivre
przetłumaczyć można jako sztuka życia.

Savoir-vivre to nic innego jak zbiór zasad dobrego
wychowania.

Zasady zachowania w szkole

1. Używamy magicznych słów.
2. Pamiętamy o powitaniach.
3. Śmieci wyrzucamy do kosza.
4. Bądźmy punktualni.
5. Szanujmy przyrodę.
6. Jedzmy kulturalnie.
7. Nie używamy telefonów komórkowych.

8. Pomagamy sobie.
9. Chodźmy, nie biegajmy.
10. Uśmiechajmy się do siebie.
11. Zachowujmy ciszę.
12. Dbajmy o higienę.
13. Szanujmy cudzą własność.
14. Bawmy się bezpiecznie.

Królewska uczta, czyli wszystko o zachowaniu przy stole.

Zasady zachowania przy stole

1. Myjemy ręce przed jedzeniem.
2. Siedzimy prosto i nie opieramy łokci na stole.
3. Jedząc, posługujemy się sztućcami.
4. Nie sięgamy po potrawy, które stoją daleko, ale prosimy o ich podanie.
5. Nie mówimy z pełnymi ustami.
6. Przeżuwamy z zamkniętymi ustami i nie mlaskamy.
7. Nie obrzydzamy innym posiłku.
8. Przy stole używamy zwrotów „poproszę”, „dziękuję”.
9. Po skończonym posiłku wycieramy usta serwetką.
10. Wstajemy od stołu, gdy wszyscy skończą jeść.
11. Przy stole nie wykrzykujemy, rozmawiamy po cichu.
12. Wstając od stołu zawsze mówimy „dziękuję”.

Co mówi Twój talerz?

jeszcze nie skończyłem jeść

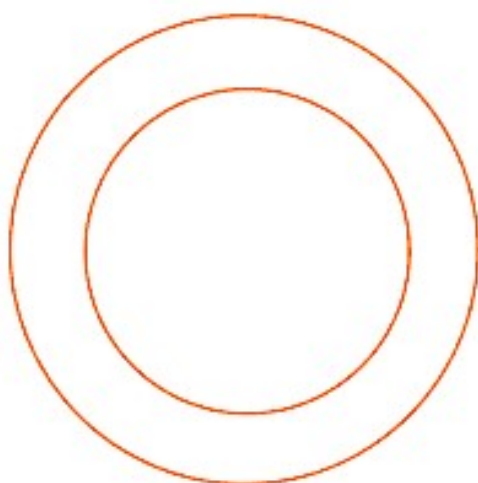

proszę o dokładkę

skończyłem jeść,
proszę o zabranie nakrycia

Układ sztućców do obiadu składającego się z 2 dań

Układ sztućców do dwudaniowego obiadu i deseru

Zwyczaje związane z zachowaniem przy stole w innych krajach, kulturach

AFRYKA

W Afryce najczęściej jada się palcami, by nie kaleczyć pożywienia sztuccami.

W wielu krajach afrykańskich ludzie w ogóle nie używają sztućców, tylko ręki – koniecznie prawej, bo lewa jest uznawana za nieczystą i podczas posiłku powinna cały czas znajdować się poza stołem.

Ciekawy zwyczaj panuje w Etiopii.

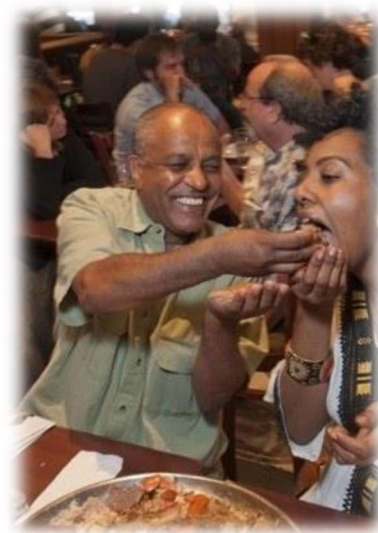
W niektórych regionach mieszkańcy mają zwyczaj wzajemnego karmienia się (rytuał nazywa się gursha).

To gest gościnności, który buduje więzi i zaufanie między dzielącymi się posiłkiem.

Gospodarz nabiera ręką jedzenie, a następnie podaje je osobie siedzącej obok.

Powtarza ten rytuał, aż nakarmi wszystkich zgromadzonych.

Potem, kolejne osoby przejmują jego funkcję – w ten sposób po jakimś czasie każdy nakarmił każdego.

W niektórych krajach Afryki posiłek odbywa się na dywanie lub macie w jednopłciowej konfiguracji.

Na przykład w Egipcie czy Nigerii, mężczyźni i kobiety, mimo że są parą, mogą zostać poproszeni o zjedzenie osobno.

Siedząc przy egipskim stole należy mieć zastronżone nogi – w szczególności dotyczy to kobiet.

Mimo ogromnego upału krótkie spodenki i spódniczki nie wchodzą w grę. Noszenie takiego ubrania stanowi obrazę dla uczujących.

Jeśli nie życzymy sobie dokładki podczas spożywania posiłku **w Egipcie**, powinniśmy zostawić coś na talerzu.

W innym razie pan domu będzie nam stale ofiarował jedzenie i nie odpuści dopóki na naszym talerzu nie znajdzie się kolejna porcja.

W **Egipcie** czy w **Nigerii** mężczyźni i kobiety, mimo że są parą, mogą zostać poproszeni o zjedzenie osobno.

Biesiadowanie rozpoczyna najstarszy mężczyzna.

W **Maroku** biesiadnicy gromadzą się wokół dużego wspólnego talerza, z którego ręką nabierają przydzielone jedzenie, znajdujące się najbliżej nich. Nigdy nie należy wkładać ręki do ust, gdy planujemy nadal korzystać ze wspólnego dla wszystkich talerza.

Na dokładki, a raczej dolewki, należy uważać znajdując się wśród **Beduinów**. Ci będą dolewali nam kawy, ilekroć będziemy chcieli zwrócić pustą filiżankę. Ale jest na to sposób! Gdy skończymy pić, zwracając filiżankę potrząśnijmy nią i przechylmy dwa lub trzy razy. I po sprawie.

AZJA

Japonia i Chiny

Siorbanie i bekanie po jedzeniu jest uznawane za komplement w stronę gospodarzy i znak, że podane jedzenie smakowało.

Japonia

Wbijanie pałeczek na sztorc (pionowo) w ryż podany w misce jest nietaktem, tak przygotowane jedzenie zostawia się na grobach zmarłych.

W Japonii przy jedzeniu makaronów można wydawać dźwięki. Japończycy uważają, że poprzez takie zachowanie, osoba jedząca pokazuje jak bardzo smakuje jej potrawa.

Indonezja, Tajlandia i Filipiny

Do posiłku nie dostaniemy noży. Jedzenie kroimy łyżką i nadziewamy na widelec. Nie wkładamy widelca do ust. Widelec służy tylko po to, by nałożyć jedzenie na łyżkę.

Indie

Oblizywanie palców po posiłku jest uznawane za komplement i znak, że posiłek nam smakował.

Zabronione jest tu jedzenie lewą ręką. Ta bowiem uznawana jest za nieczystą i powinna służyć przede wszystkim higienie.

Nakazuje się tu, aby przed każdym posiłkiem, a także bezpośrednio po nim opłukać ręce.

Korea

Posiłek rozpoczyna najstarsza osoba sięgając po pałeczki, zaś w innych częściach Azji jest to gospodarz, który daje znak do rozpoczęcia posiłku.

EUROPA

Dania

Nigdy nie bierz ostatniego kawałka.
Należy się on wszystkim po równo i tak
ma być podzielony między każdego
z biesiadników, aż nie zostanie z niego
nawet okruszek.

Wielka Brytania

Poprawnym sposobem na dokończenie zupy jest przechylenie
talerza na zewnątrz, a nie do siebie.

Do tego łyżkę podnosimy do ust bokiem,
a nie jej końcem.

Włochy

Nie proś o dodatkowy ser do posypania dania. Posypywanie dań
tartym parmezanem uchodzi za niegrzeczne, bo sugeruje,
że posiłek jest niesmaczny i wymaga "doprawienia".

Portugalia

Pamiętaj, by w restauracji nigdy nie prosić
kelnera o sól i pieprz.
Sugeruje to, że potrawa została źle
przyrządzona.

Francja

Używamy do jedzenia obydwu rąk : noża i widelca lub widelca i chleba, którym nakładamy jedzenie na widelec. Chleba nie odgryzamy, tylko odłamujemy ręką. Pieczywo odkładamy na stół, a nie talerz.

Do tego koniecznie upewnij się, że bułka czy bochenek leży wierzchem do góry - w innym wypadku może to przynieść nieszczęście.

Niemcy

Sygnał do rozpoczęcia jedzenia daje gospodarz, a zanim zaczniemy ucztę, powinniśmy rozłożyć na kolanach serwetkę. Zamiast klaskania przy stole spotkamy się ze stukaniem w stół, a oklaski są zarezerwowane na koncerty.

Anglia

Brytyjskie dobre maniery nakazują, by podczas siedzenia przy stole trzymać ręce na kolanach. Nie dmuchamy na jedzenie, nawet jeśli jest za gorące. Pieczywo łamiemy rękoma, nie kroimy.

Rosja

Jeśli zostaniemy zaproszeni na obiad lub kolację, nie powinniśmy przyjść w gošcinę z pustymi rękoma, bo zostanie to potraktowane jako nietakt. Za kulturalne uważa się też opieranie nadgarstków o krawędzie stołu.

AMERYKA

Kiedy zacząć jeść?

Do stołu nie siadamy aż do momentu, gdy wszyscy goście się zbiorą, a gospodarz oficjalnie poprosi, by usiąść.

Wędrujące półmiski

Najpopularniejsze w Święto Dziękczynienia jest serwowanie potraw w stylu rodzinnym, czyli na półmiskach ustawionych na środku stołu. Jeśli po danie sięgasz pierwszy, puszczasz je dookoła stołu w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, najpierw przytrzymując go osobie siedzącej po twojej prawej stronie. Sobie nakładasz dopiero, gdy półmisek wróci do ciebie.

Kurczak: ręce czy widelce?

Jedzenie kurczaka rękami jest dozwolone tylko w przypadku smażonego chrupiącego kurczaka. Na południu Stanów jest to właściwie standardem. Jednak w przypadku drobiu pieczonego, duszonego i pokrytego sosem – używamy sztućców.

Modlitwa dziękczynna i inne zwyczaje

W amerykańskich rodzinach, szczególnie w Święto Dziękczynienia, często praktykuje się zwyczaj odmawiania modlitwy dziękczynnej. Jeżeli jest to dla ciebie obcy rytuał – podobnie jak w przypadku innych nieznanych tradycji – nie komentuj, siedź cicho, obserwuj i uczestnicz przez szacunek dla gospodarza.

Czapki z głów, panowie

Nie bez powodu na drzwiach niektórych amerykańskich restauracji widnieje napis „wymagane buty i koszule”. Według współczesnego przewodnika dobrych obyczajów opracowanego przez Instytut Emily Post, nieżyjącej już pierwszej damy amerykańskiej etykiety, stworzenie przyjemnej atmosfery przy posiłku jest odpowiedzialnością każdego siedzącego przy stole, nie tylko osoby przygotowującej czy nakrywającej do stołu. Zatem do stołu siadaj umyty, uczesany i czysto ubrany. Choć w Stanach widok ten nie należy do rzadkości, jedzenie w czapce nadal jest dużym nietaktem. Wy tłumacz to swym nastoletnim dzieciom czy wnukom.

Meksyk

W Meksyku używanie sztućców nie zawsze jest oznaką dobrych manier, rdzenni mieszkańcy tego kraju uznają nas za niewychowanych oraz pretensjonalnych, jeżeli zabierzemy się nimi do konsumpcji **tacos**, tradycyjnej meksykańskiej potrawy o charakterze przystawki.

Chile

Uważaj, aby nie dotknąć ręką żadnego jedzenia! W Chile dotykanie jedzenia ręką uznawane jest za niekulturalne. Tak, nawet **frytek**!

Brazylia

W Brazylii podaje się bardzo duże porcje. Dzięki temu apetyty zaspokojone będą na długo. W dodatku taki posiłek będzie kosztować kilka dolarów. Kuchnia brazylijska specjalizuje się w daniach z grilla i takie też najczęściej są serwowane. Obok nich króluje ryż, warzywa, ale specjałami kuchni jest czarna fasola oraz **farinha** – mąka pochodząca z korzeni manioku i kassawy, która stanowi wysuszone kawałki manioku. Kultura brazylijska ukształtowała zazwyczaj, iż najważniejszym posiłkiem w Brazylii jest kolacja – w tym czasie zasiada do stołu cała rodzina. Rodzinne spotkania wraz z przyjaciółmi są bardzo żywiołowe, pełne muzyki, śmiechu i tańców, jak na południowy klimat przystało.

Wenezuela i Peru

Mężczyźni jedzą jako pierwsi! Tradycja wynika ze starego obyczaju związanego z łowiectwem. Pierwszeństwo przy posiłku było wyrazem szacunku dla myśliwego.

Argentyna

Gościom podaje się **yerba mate**. Mistrzem ceremonii jest domownik. Wszyscy piją z jednej mate, którą podaje się, zachowując kontakt wzrokowy. Zawsze słomką zwróconą do osoby, której jest wręczana. Nie dziękujemy po otrzymaniu mate „Gracias” oznacza, że już więcej nie chcecie i przy następnej kolejce zostanieie pominięci. Argentyńska tradycja mówi, że to gospodyni sadzi gości przy stole. Ona decyduje, kiedy rozpocząć posiłek.

My natomiast:

- trzymamy ręce nad stołem tak, żeby nie opierać się łokciami o blat;
- poczekajmy na toast przed wypiciem pierwszego drinka;
- kiedy już będziemy nasyceni, zostawmy niewielką ilość jedzenia na talerzu;
- unikajmy nalewania wina, które związane jest z wieloma skomplikowanymi rytuałami. Zostawmy tę sztukę gospodarzom domu;
- powstrzymujmy się od rozmów biznesowych przy stole;
- nie wydychamy nosa przy stole, ani nie grzebmy sobie wykałaczką w zębach.

SZANOWNNA PANI, SZANOWNY PANIE, CZYLI SZTUKA KOMUNIKACJI

ZAPROSZENIE to krótka forma pisemna, której zadaniem jest poinformowanie odbiorcy, że nadawca zaprasza go do przyścia w jakieś miejsce. Zwyczajowo zaproszenia dotyczą sytuacji z życia osobistego – przyjęć urodzinowych, ślubów, wesel, komunii. Można spotkać się także z zaproszeniami bardziej oficjalnymi, na różnego rodzaju uroczystości formalne, np. na wręczenie nagród, na wernisaż sztuki, na otwarcie wystawy fotografii.

OGŁOSZENIE to krótka i treściwa forma pisemna, która służy podaniu do publicznej wiadomości jakiegoś faktu czy informacji. Ogłoszenia zawiadamiają np. o mającej się odbyć wystawie malarstwa, o zgubieniu przez autora telefonu, o zaginięciu psa, o znalezieniu przez autora kluczyków samochodowych itp.

W ogłoszeniu muszą się znaleźć takie informacje jak:

- ✓ kto ogłasza?
- ✓ co ogłasza?
- ✓ jak można się z osobą dającą ogłoszenie skontaktować?
- ✓ w jakich godzinach można się skontaktować z osobą dającą ogłoszenie?

LIST

Wyróżniamy dwa rodzaje listów:

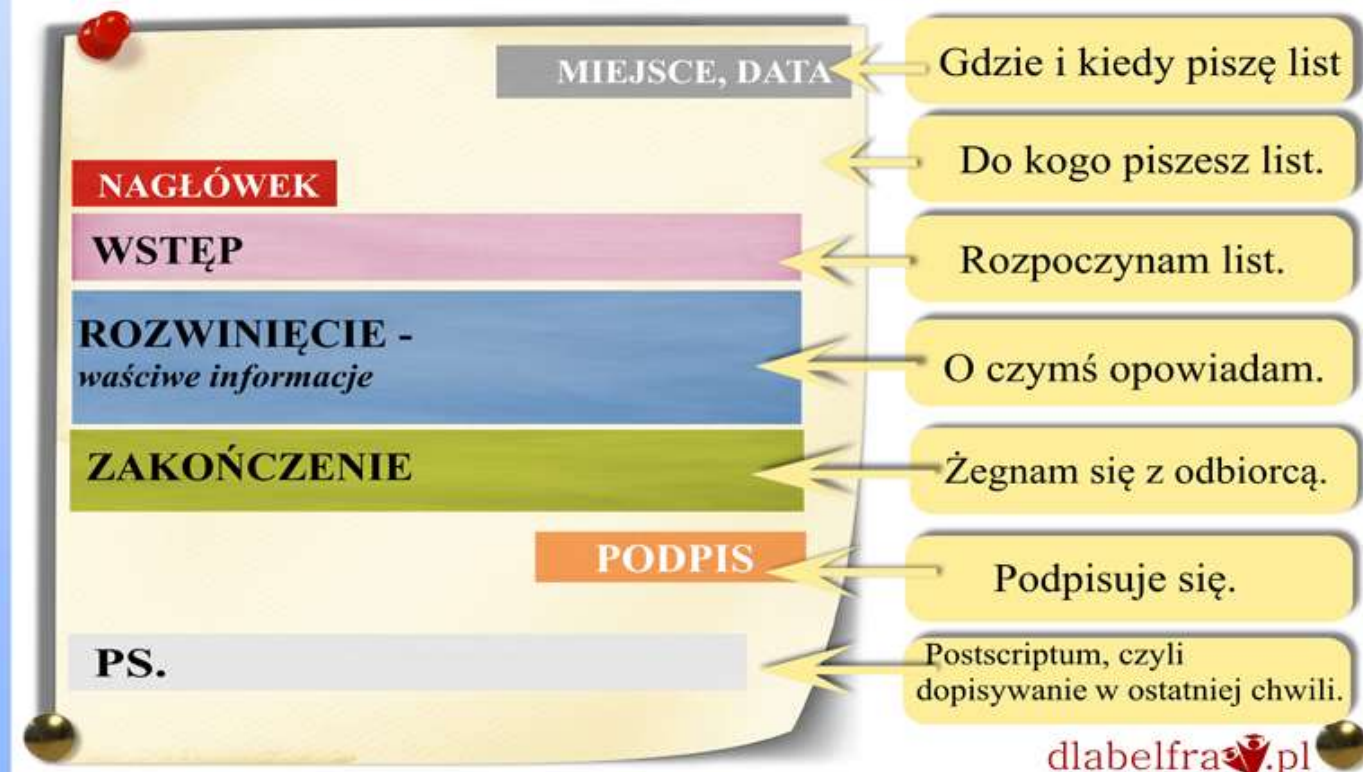
- **list prywatny**

Celem listu prywatnego jest najczęściej podzielenie się wiadomościami, ze szczególnym uwzględnieniem przeżyć i refleksji, jakie towarzyszyły wydarzeniom. Jest to list pisany do bliskiej, znajomej osoby – przyjaciela, wujka, koleżanki poznanej na wczasach.

- **list oficjalny**

W liście oficjalnym zwracamy się do osoby nieznanej nam osobiście bądź znanej, ale wyższej rangą, stanowiskiem itp. Może to być list do prezesa banku, dyrektora szkoły, kierowniczki schroniska dla zwierząt. W liście oficjalnym zwykle informujemy o jakichś faktach lub prosimy o coś.

BUDOWA LISTU

Adresowanie koperty

Telefoniczne nakazy i zakazy

1. Pamiętamy o przywitaniu i pożegnaniu.
2. Mówimy jasno i wyraźnie.
3. Używamy zwrotów grzecznościowych:
proszę, dziękuję, itp.
4. Gdy do kogoś dzwoniemy zawsze odczekujemy kilka sygnałów zanim odłożymy słuchawkę.
Jeśli ktoś nie odbiera telefonu, to pewnie nie może rozmawiać i oddzwoni. Nie dzwoniemy po kilka razy.
5. Nie podsłuchujemy cudzej rozmowy.
6. Nie jemy w trakcie mówienia.
7. Gdy telefon jest do kogoś innego, mówimy:
„Proszę chwilę poczekać. Czy mogę wiedzieć, kto mówi?”
8. Potem wołamy osobę, ale nie krzyczymy.
9. Jeśli ta osoba jest nieobecna mówimy:
„Przepraszam, on (ona) nie może podejść w tej chwili do telefonu, Czy może coś przekazać, czy też ma oddzwonić później?”.
10. Gdy przyjmujemy wiadomość, musimy ją koniecznie przekazać.

11. Gdy jesteśmy na spotkaniu towarzyskim i musimy odebrać telefon przepraszamy i oddalamy się na bezpieczną odległość, zapewniając prywatność rozmowy.
12. Jeśli akurat jedziemy komunikacją miejską, staramy się przeprowadzić rozmowę cicho i jak najkrócej. Przepraszamy rozmówcę i mówimy, że oddzwonimy, jak wysiądziemy.
13. Nie korzystajmy z komórki, kiedy przypuszczamy, że możemy przeszkadzać innym w pracy lub rozpraszać ich: wyciszamy dźwięki w telefonie, nie tylko podczas spektakli, koncertów, seansów filmowych, ale także w trakcie wizyt w przychodni, w bibliotece, muzeum.
14. Telefon jest jak pamiętnik. Nie dotykaj cudzego smartfonu bez pozwolenia, nie zaglądaj, co ma w środku, nie czytaj SMS-ów i nie oglądaj zdjęć.
15. Jeśli Twój kolega prosi Cię o numer do kogoś, lepiej zaproponować, że spytasz znajomego, o pozwolenie przekazania mu jego numeru telefonu.

Zasady netykiety

Netykieta jest to zbiór zasad kultury obowiązującej wszystkich w Internecie.

1. Dbaj o język. Nie używaj wulgaryzmów.
2. Staraj się pisać zgodnie z zasadami języka polskiego. Nie nadużywaj liter drukowanych. Nie zniekształcaj słów.
3. Nie obrażaj innych w Internecie. Pamiętaj, że każdy ma prawo do własnego zdania, nawet jeśli jest ono inne od naszego.
4. Dbaj o swoje dane i o dane innych użytkowników. Nigdy nie podawaj informacji zawierających adresy, telefony, jeśli ktoś Ci na to nie dał przyzwolenia.
5. Jeśli Twój komputer jest podłączony do Internetu to musisz mieć zainstalowany odpowiedni program antywirusowy.
6. Nie zasypuj innych zbędnymi linkami, mailami zawierającymi reklamy czy informacje nieużyteczne.
7. Nie przesyłaj „łańcuszków szczęścia”, nie mają one odzwierciedlenia w rzeczywistości.

8. Nie kopiuj czyjejs własności: tekstów czy fotografii, a jeśli już to robisz, pamiętaj aby podać źródło.
9. Nie otwieraj linków niewiadomego pochodzenia i nie przekazuj ich dalej. Mogą one zawierać treści niedozwolone oraz ściągać wirusy na Twój komputer.
10. Staraj się nie łamać prawa. Nie namawiaj innych do popełniania czynów niedozwolonych. Sam staraj się kontrolować, co robisz w Internecie i w razie wątpliwości zapytaj kogoś dorosłego o opinię.
11. Jeśli coś Cię zaniepokoiło w Internecie, nie czekaj, zgłoś to rodzicom bądź komuś dorosłemu.

DOBRE RADY!

- ✓ Uzgodnij z rodzicami listę stron, które możesz odwiedzać.
- ✓ Nie kontaktuj się z nieznajomymi. Odbieraj wiadomości tylko od znanych osób.
- ✓ Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie, nie musi być tym, za kogo się podaje.

MÓJ WYGLĄD ŚWIADCZY O MNIE, CZYLI JAK CIĘ WIDZA, TAK CIĘ PISZA

Strój zawsze powinien być dopasowany do sylwetki osoby, która go nosi, wieku i okoliczności. Inaczej bowiem będziemy ubrani na wycieczce, a inaczej w szkole, uprawiając sport, czy w teatrze. Także pora dnia i roku decyduje o naszym wyglądzie.

1. Strój szkolny
2. Strój galowy
3. Strój karnawałowy

4. Strój sportowy
5. Strój na wycieczkę
6. Strój na narty

7. Strój na koncert
8. Strój na deszczową pogodę

Stroje charakterystyczne dla różnych krajów

STRÓJ JAPOŃSKI

Kanzashi to japońskie ozdoby do włosów w kształcie kwiatów wykonane z materiału.

Kimono to ubiór o kroju prostym, w kształcie litery T, przypominający nieco szlafrok. Rękawy są długie i na całej długości bardzo szerokie – nawet do pół metra.

Obi – pas służący do przepasywania tradycyjnych japońskich kimon. Obi może być wiązany z przodu jak i z tyłu tworząc kokardy.

Tabi – tradycyjne japońskie skarpety z osobnym palcem.

Zori – plecione japońskie sandały.

Japonia

Kanzashi

Kimono

Obi

Tabi

Zori

MEKSYK

III A

Ponczo

To rodzaj wierzchniego okrycia wykonanego z prostokątnego kawałka wełnianej lub bawełnianej tkaniny z otworem na głowę pośrodku.

Sombrero

To wysoki kapelusz słomiany lub filcowy z miękkim, szerokim rondem. Stanowi narodowe nakrycie głowy Meksykanów.

Spodnie

Meksykanie noszą luźne, wygodne spodnie z lnu lub jeansy.

Buty

To mokasyny, kowbojki lub sandały.

STRÓJ ARABSKI

KEFIJA

małkie nakrycie
głowy

AGAL

specjalny
króciek

z czerwonego
sznurka do
przytrzymania
kefiji

GALABIJA

tradycyjna
szata męska

MĘSKI

BURKA

rodzaj
nieprzeziro-
czystego
przykrycia
głowy

CZADOR

zewnątrzny
strój kobiety

DAMSKI

III E

strój hiszpański - flamenco

STRÓJ INDYJSKI MĘSKI

III F

STRÓJ INDYJSKI DAMSKI

Dhoti

Strój męski. Jest to kawałek materiału długości 4-5 m. Upięty w pasie.

Kurta

- krótka koszula sięgająca kolan dla mężczyzn.

Choli

mała bluzeczka zakładana do SARI lub spódnicy.

Sari

Jedwabny lub bawełniany materiał o długości 5-10 m.

Ghagar

Spódnica noszona wraz z CHOLI.

STRÓJ AFRYKAŃSKI MASAJÓW

NIEBIESKIE OZNACZAJĄ WODĘ

BIAŁE OZNACZAJĄ POKÓJ

CZERWONE OZNACZAJĄ ODWAGĘ

PACIORKI

KANGA - KOLOROWA WZORZYSTA TKANINA

SARONG - RODZAJ SPÓDNICY UPIĘTEJ Z
JEDNEGO PŁATA TKANINY

OBRĄCZKI

SANDAŁY

IIIB

STRÓJ SZKOCKI - KILT

kurtka

krawat

plisowana **spódnica**
zrobiona z tartanu,
czyli materiału
w kraciasty wzór

sporran skurzana lub
futrzana torebka
przyczepiona do paska
w biodrach

brosza z symbolem
klonu upięta w dolny
prawy róg spódnicy

wełniane **skarpetki**
pod kolona zakładane
latem

podwiązki

lekkie **kierpce** z surowej skóry

Kilt — narodowy strój szkocki.

III G

STRÓJ INDIAN Z
PLEMIENIA MANDAN

PIÓROPUSZ

OZDOBNY
PANCERZYK

SKÓRZANA BLUZA

DZIDA

III D

SPODNIĘ

MOKASYNY

Wódz 'Mato Tope'
(pol. Cztery Niedźwiedzie)

DAMY I RYCERZE, CZYLI GRZECZNOŚCI NIGDY ZA WIELE

Bycie **dżentelmenem** wymaga wiedzy. Trzymanie się pewnych podstaw zapewni szacunek w oczach innych. Pierwszego wrażenia nie robi się dwa razy...

Dawni gentlemani wywodzili swoje korzenie wprost od rycerstwa średniowiecznego. Jeśli chcemy ich zrozumieć, musimy poznać jak wyglądała ich droga do rycerstwa.

Usytuowanie zamku

Zamki były budowlami obronnymi.
Budowano je w trudno dostępnych miejscach,
wykorzystując ukształtowanie terenu.

na wzgórzach

w pobliżu rzek

w pobliżu granic
państwowych

Wygląd zamku

Zamki otoczone
były murami
obronnymi

Otwory okienne na
zewnątrz murów
przeważnie były małe
i wysoko umieszczone

System obronny
stanowiły również
baszty i wieże, które
były doskonałymi
punktami
obserwacyjnymi

Do zamku można było wejść
przez bramę lub most zwodzony,
zamocowany nad fosą

Znane polskie zamki

Chęciny

Będzin

Malbork

Ogrodzieniec

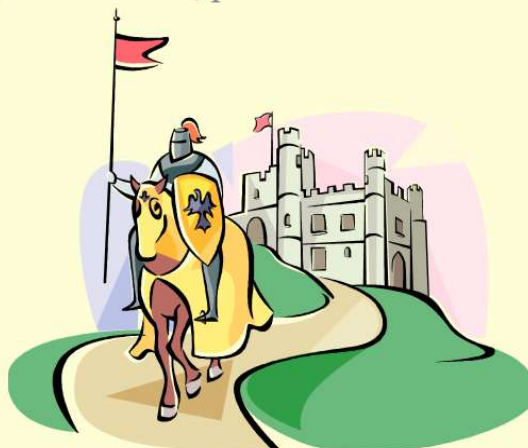
Mieszkańcy zamku

Właścicielami zamku byli rycerze.

Ich głównym zajęciem była walka w obronie kraju. Na wezwanie władcy rycerz stawiał się w pełnym uzbrojeniu i konno.

Podczas nieobecności pana, na zamku zarządzała żona rycerza i urzędnicy.

Rycerze posiadali też swoją służbę: kuchmistrza, paziów i stajennych.

Droga do rycerstwa

Rycerzem mógł być ten, kto pochodził z rodu rycerskiego, ale najpierw musiał przejść określoną drogę.

Paż – kiedy syn rycerza osiągał 7 lat, oddawany był w ręce wychowawców. Uczył się śpiewu, tańca, czytania, pisania, dobrych manier, ćwiczeń sprawnościowych, jazdy konnej i posługiwania bronią.

Giermek – gdy paź osiągał 15 lat awansował na giermka. Opuszczał wtedy dom rodzinny i uczył się u doświadczonych rycerzy. Dbął o konia i oręż pana, towarzyszył mu też w wyprawach wojennych. Jeśli giermek należycie opanował rzemiosło rycerskie stawał się rycerzem.

Pasowanie na rycerza

Pasowanie było uroczystością ważną dla wszystkich mieszkańców zamku. Po nocy spędzonej na modlitwach i przyjęciu komunii świętej giermek składał przysięgę wierności zasadom rycerskim. Pan przyjmował przysięgę uderzając giermka mieczem w ramię i wypowiadając słowa:

„Pasuję Cię na rycerza”.

Po przysiędze nowo pasowany rycerz otrzymywał ostrogę i pas do zawieszenia miecza.

Turniej rycerski

Ulubioną rozrywką rycerzy były turnieje, podczas których popisywali się swoimi umiejętnościami walki. Stawali ubrani w zbroję i hełm. Przed ciosami przeciwnika broniła ich tarcza, na której znajdował się znak rycerza. Zwycięzcom nagrody wręczały damy.

KODEKS RYCERZA

- 1.** Bądź zawsze wierny królowi.
- 2.** Nigdy nie bądź tchórzliwy.
- 3.** Bądź ambitny i podążaj do celu.
- 4.** Przegrane bitwy znoś z honorem.
- 5.** Bądź wzorem dla innych.
- 6.** Szanuj ludzi wokół siebie.
- 7.** Nigdy nie łam danego słowa.
- 8.** Bądź hojny dla ludzi w potrzebie.
- 9.** Bądź wierny swym zasadom i ideałom.
- 10.** Nie krzywdź i zawsze pomagaj słabszym.
- 11.** Bądź zawsze wierny pani swojego serca.
- 12.** Walcz tylko z wrogiem.

ZASADY WSPÓŁCZESNEGO GENTLEMANA

1. Mężczyzna jako pierwszy kieruje do kobiety zwrot powitania.
2. Przy powitaniu mężczyzna czeka, aż kobieta pierwsza wyciągnie dłoń.
Jeśli ona tego nie uczyni, on wstrzymuje się z podaniem ręki. Mężczyzna najpierw podaje rękę kobietom, a następnie mężczyznom.
3. Jeżeli mężczyzna całuje w rękę kobietę znajdującą się w towarzystwie innych pań, powinien tak samo zachować się wobec nich wszystkich. Dużym nietaktem jest uściśnięcie ręki pozostałym.
4. Mężczyzna przepuszcza przed sobą kobietę w drzwiach budynków.
5. Mężczyzna otwiera drzwi pojazdów kobiecie, czeka aż wsiądzie i zamyka drzwi.
6. Mężczyzna zawsze ustępuje miejsca płci pięknej we wszystkich sytuacjach, w których on siedzi, a ona stoi obok niego. Wyłączając przypadki, gdy panu nie pozwala na to wiek albo stan zdrowia.
7. Jeżeli kobieta podchodzi do siedzącego mężczyzny, by mu coś powiedzieć, on wstaje.

8. Mężczyzna zawsze pomaga towarzyszącej mu kobiecie nieść ciężkie przedmioty. Inna sytuacja jest w ogóle nie do pomyślenia.
9. Przy stole mężczyzna podaje kobiecie pierwszej półmiski, przyprawy. I jako pierwszej nalewa napoje.
10. Prawdziwy dżentelmen używa słów: proszę, dziękuję, przepraszam, dzień dobry, do widzenia...
11. Mężczyzna rozmawiając z kobietą (a także z innymi osobnikami płci męskiej) nie używa pod żadnym pozorem wulgaryzmów. A jego polszczyzna musi być poprawna.
12. Gdy mężczyzna spaceruje z kobietą po chodniku, zawsze to on idzie od strony jezdni, by uchronić kobietę.
13. Mężczyzna zawsze odnosi się z szacunkiem do kobiety.
14. Podczas rozmowy mężczyzna nie wkłada rąk do kieszeni.
15. Wchodząc do budynku mężczyzna zdejmuje nakrycie głowy.